

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:
Pe an 28 cor. $\frac{1}{2}$ an
14 cor. $\frac{1}{4}$, 7 cor.
Un număr 30 fileri.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 32 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 16 cor. $\frac{1}{4}$ an
8 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI

Un șir garmond:
odată 84 fil., a doua
oară 72 fil., a treia
oră 60 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea „Unitatei”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Mercurea și Sâmbăta.

Deschiderea orfelinatlui din Blaj.

Fără șgomot și fără alaiu, orfelinatul gr. cat. român din Blaj și-a început activitatea la 1 Octomvrie a. c.

Până în 1916 mișcarea deosebit de entuziastă, ce s'a desfășurat în favorul acestei instituții umanitare, își ajunsese apogeul.

Evenimentele ce au urmat au produs o stagnare oare-care, dar stagnarea a fost numai aparentă; mișcarea și-a urmat calea ei firească și, după ce institutele din Blaj erau ocupate de miliție, în anul trecut s'au împărțit orfanilor ajutoare în bani

Cu anul acesta orfelinatul își începe activitatea lui propriu zisă, primind sub adăpostul său 50 elevi, deocamdată. Fetițe nu se vor putea primi în acest an, din lipsă de local, fiind partea cea mai mare a institutelor noastre încă tot ocupate de spitulul militar.

Paralel cu opera distructivă a războiului mondial, se deschide un mic azil pentru orfanii, cari rămân singuri în lume, pe urma cumplitei vijelii.

E un început modest, mult prea modest decât să poată sprijini măcar o parte nelsemnată a mititeilor nenunmărați, rămași fără tată, dar — avem nădejde în Dumnezeu, că începutul acesta modest va aduce roade îmbelșugate și va lua proporții din ce în ce mai mari.

Entuziasmul și dragostea, cu care publicul românesc a îmbrățișat mișcarea aceasta în trecut, ne e garanță sigură, că viitorul va fi neașămanat mai mult promițător.

Ridicăm din nou steagul alb steagul sfânt al dragostii și al îndurării, cercând sprijinul obștei românești pentru orfelinatul nostru.

Avem mângâierea sufletească de a constată, că chemarea noastră n'a răsunat în pustiu; viitorul ne va aduce surprize și mai plăcute, căci mai ales

în viața materială a populației dela sate, se constată ameliorări neobișnuite în vremile normale de pace.

Sus inimile!

Flacăra, ce s'a aprins pe altarul stânt al milei creștinești, să nu se stingă, când atâta orfani nenorociți au lipsă de lumina și căldura ei!

* * *

Deschiderea.

Deocamdată s'au primit în orfelinat numai 50 alunni. Dăm mai la vale procesul verbal, prin care s'a hotărât deschiderea, precum și conspectul orfanilor din Arhidieceză, cari au fost primiți. Vom compiectă conspectul, după ce diecezele sufragane vor trimite lista orfanilor lor. Atunci va urmă și deschiderea solemnă a orfelinatlui.

Proces verbal

luat în ședința comitetului central al orfelinatlui provinciei mitropolitane de Alba-lulia și Făgăraș, ținută în 15 Sept. 1918.

Prezenți: *Dr. Vasile Suciu*, ca pre-
zident, *Dr. Iz. Marcu*, *Dr. A. Cheșianu*, *I. F. Negrășiu*, *I. Br. Micu*, *Dr. I. Sâmpăleanu*,
Șt. Roșianu, *A. C. Domșa*, *G. Precup*, *Al. Ciura*, *Dr. O. Prie* și *Dr. Al. Rusu*.

1. Președintele deschide ședința și numește de notar adhoc pe prof. Dr. A. Rusu.

2. Președintele raportează despre momentele mai însemnate, prin cari a trecut chestia orfelinatlui dela ultima ședință a comitetului: aprobarea statutelor, aranjarea chestiunii colectei făcute și a celor ce se vor mai face, asigurarea prevederii orfanilor cu alimentele de lipsă.

— Se iau spre știre.

3. Președintele pune în discuție chestiunea localului, unde ar fi să se așeze orfelinatul în mod provizor.

— Se hotărăște, ca orfelinatul să se deschidă în edificiul numit «sucursala seminarială», întregit eventual cu casa capitulară, unde locuște președintele comitetului, care e gata să o cedeze în caz de lipsă.

Elevii din sucursală, respective cei mai mari din casele capitulare (Bunea) să se mute în edificiul evacuat al preparandiei, care să se adopteze potrivit spre acest scop.

4. Acest protocol se susține Preav. Cons. arh. spre aprobare.

Blaj, în 15 Sept. 1918.

Dr. Vas. Suciu
președinte.

Prof. Dr. A. Rusu
notar adhoc.

II.

Conspectul orfanilor din Arhidieceză.

Abruzan Vasile (Varviz), Axente Aurel și Axente Ioan (Frăua), Baciș Ioan și Baciș Vasile (Jucul-nobil), Bârza Ioan și Bârza Teodor (Blăjel), Benșan George și Benșan Romul (Mediaș), Cătinaș Ioan (Aiton), Cimpoieș Vasile (Teuș), Cioban Ioan (Cerghizel), Costan Alexandru (Cacova-Aiudului), Dimboiu Virgii (Sebeș), Dordai Emanoil și Făgădariu Ioan (Aiton), Goța Ioan (Dumitra), Lenghel Nicolae (Silvașul-român), Luca Traian (Șard), Manta George (Copăcel), Moldovan Vasile (Cătina), Mureșan Ilie (Cicud A.), Oltean Vasile (Petetelea), Poplăcean Nicolae (Orlat), Stoiță Mihai (Gurariului), Teușan Ștefan și Trimbițaș Ioan (Teuș), Urcan Ilie (Grind), Vancea Vasile (Feneșul-săsesc).

Conziliu de Coroană în Berlin.

În Berlin s'a ținut conziliu de coroană sub prezidiul împăratului. La conziliul de coroană au luat parte: fostul cancelar Hertling, generalul Hindenburg și noul cancelar, principele de Baden.

Numirea noului cancelar german.

Din Berlin se anunță, că împăratul Wilhelm a numit pe principele de Baden Maximilian de cancelar al imperiului. Noul cancelar este fiul principelui regent din Baden și a fost până acuma cunoscut în cercurile politice pentru principiile sale pacifiste.

Guvern parlamentar în Germania.

Evenimentele din urmă grăbesc desnodamentul final al chestiei guvernului parlamentar și în Germania. Partidul social-democrat a urgitat dela începutul războiului inaugurarea unui guvern parlamentar, ca aceia, cari conduc destinele statului să nu fie numai împăratului responsabili, ci și parlamentului. Atitudinea social-democraților n'a fost pe placul conservatorilor, cari țineau pe lângă stărea de acum și nu s'au învoit la o schimbare atât de radicală a constituției statului german. Dintre celelalte partide nici centrul, cel mai respectabil partid din Reichstag, și nici național liberalii nu erau de acord cu o schimbare prea liberală a constituției. Opinia publică

însă cerea cu stăruință guvern constituțional.

Sub presiunea aceasta împăratul a încredințat pe cancelarul Hertling să elaboreze mai întâiu proiectul reformei electorale pentru Prusia, pe baza votului universal. Proiectul a fost respins de casa deputaților. Cancelarul însă a dus proiectul în Casa magnatilor, cerând primirea lui în interesul imperiului și al dinastiei. Casa magnatilor a primit proiectul cu mici modificări.

Prin proiectul acesta s'a deschis lupta între ceice stăruiau pentru o radicală revizuire a constituției, și între ceice perhorescau orice reforme.

Evenimentele însă s'au dovedit mai puternice decât încăpăținarea oamenilor. Deja ultimele zile ale cancelarului Hertling s'au petrecut cu diferite pertractări între partide spre a afla un modus vivendi pentru o revizuire potrivită a constituției. Vorbirea din urmă a cancelarului și expunerile secretarului de stat Hintze a pecetluit soarta guvernului de până aci. Ambii au trebuit să dimisioneze, după ce chiar și centrul a luat poziție împotriva lor și s'a alăturat la ceice cereau guvern constituțional. Autograful împărătesc, prin care dimisia lui Hertling și alui Hintze o primește, enunță deja că la cârma țării așteaptă să vină bărbați, cari intrunesc încrederea populației. Prin aceasta s'a anunțat deci oficios inaugurarea guvernului constituțional.

A rămas ca partidele parlamentare să cadă de acord asupra unui program guvernamental, ca să poată fi constituită o majoritate parlamentară, sprijinitoare a guvernului. De importanță e ca în guvern să aibă loc și social-democrații, cari pentru pășirea lor în guvern și-au formulat programul, stând în cece privește politica externă în mare parte pe baza principiilor dezvoltate de Wilson, cerând restaurarea Belgiei și autonomie pe seama Alsației-Lorenei. În politica internă cer votul universal, egal și secret pentru toți cetățenii germani.

Din Berlin se anunță acum, că partida majorităților și-au compus deja programul, a cărui punct cardinal e votul universal. Un alt punct e inaugurarea Alsației-Lorenei, ca stat independent confederat. Se dă ca verosimil și revizuirea scopurilor de războiu, mai ales în cece privește pacea dela București și Breszt-Litovszk. Din partidul guvernamental fac parte și social-democrații.

România rămâne strict neutrală. Se anunță din Brașov, că regele Ferdinand s'a reîntors la Iași, unde numai decât a primit în audiență pe premierul Marghiloman. În aceeași zi s'a ținut conziliu de coroană, unde s'au discutat evenimentele din Bulgaria. Din celea ce s'au spus se vede, că România va păstra cea mai strictă neutralitate. La conziliu a luat parte și Brătianu.

Dna Constanța de Dunca-Schiau.

— Scrisoare către „Cercetașii” din Blaj. —

Zlagna, Septembrie 1918.

Înainte cu o săptămână, când ați fost pe aici — într'un amurg de seară — ați defilat în fața unei dame cu părul alb; ați defilat ca'n fața unei regine. — și solemn — cu demnitatea unei regine, v'a primit salutul!

Știați dela conducătorul vostru, că veți găsi în Zlagna pe ilustra doamna *Constanța de Dunca-Schiau*, și vă spusese câteva vorbe de admirație pentru trecutul ei istoric, pentru trecutul ei plin de activitate. Țin, să vă completez cunoștințele ce le aveți!

Am avut norocul, să-i răsfoiesc hârtiile: scrisori manuscrise, conferențe, articole de ziare etc. și am învățat cine este. Doamna de Dunca-Schiau este cea dintăiu femeie română, care s'a ocupat temeinic cu educațiunea copilului neamului nostru, cu atâta zel și cu așa multă însuflețire, și cu atât de frumos succes. Ea este cea dintăiu scriitoare a noastră cunoscută și în străinătate. Sunt mulți, mulți ani de când a început să lucreze.¹⁾ Eră la 7 Februarie 1863, când și-a prezentat corpului legislativ al României, proiectul său pentru »Organizarea învățământului de fete» și cererea de a se introduce învățământul obligator și gratuit. Iar bărbații dela cârma țerii au primit unanim și cu multă însuflețire proiectul și au lucrat cu mare grabă, pentru realizarea lui.

Ca să înțelegeți ce mijloace a avut pentru »cauza din care și-a făcut scop al

¹⁾ »Telegraful Român» 7/20 Febr. 1913. »Un jubileu semisecular» de Constanța de Dunca-Schiau.

FOIȚA.

Imprumutul.

I.

Un episod neînsemnat al vieții mele, uitat de mult.

Știți, că eu sunt popă la munte, popă la două sate. Aici în munții aceștia frumoși, cu pădurile lor minunate, cu stâncile lor prăpăstioase, în munții aceștia cu poezie multă și grâu puțin — aici îmi petrec viața de zece ani de zile. Eu și preoteasa și copiii.

Incolo să nu credeți că-i rău la munte. Apa care o beau eu plătește — un milion de coroane pâharul. Un milion ideal, bine înțeles. Când am gustat-o mai întâiu, mi-se părea că beau nectar și am zis îndată:

— Apa asta, apa asta! Cum te satură apa asta! Cine bea din apa asta... la ce mai umblă și după mâncare?

Ce păcat, că asta-i numai poezie... Și cumcă-i poezie, la ce să v'o mai dovedese? O dovedesc îndeajuns poporeni mei, când ieau țara dealungul, — nu i-ați întâlnit vre-odată?

Incolo... pot s'o dovedese și eu. Veniți odată la casa mea atunci când e pe golite

cămara, să vedeți cum îmi frec mâinile și cum stau îngândurat de crezi că vreau să pun țara la cale...

Așa eram odată acum șapte ani, pe la Sângeorgiu. Era într-o Sâmbătă și preoteasa m'a întrebat:

— Ce să ducem la moară?

O întrebare foarte plăcută, așa-i?

— O să facem noi ceva până Marți — i-am răspuns — iar atunci — voi merge la târg și voi cumpără un sac de bucate.

Am numărat banii câți îi aveam și am mai adăos o feștanie și un prohod ce aveam să le fac Luni... cum vedeți, am rezolvat ușor chestia.

Duminecă dimineața m'am dus la biserică în satul cel de-al doilea. Știam că vor fi prescuri, cel puțin cele dela mort, dar nu știu ce pareă-mi șoptia, că o să fie și altele, că o să duc traista plină acasă. Așa apoi... pășiam pe drum în jos vesel, grăbit, s'ajung mai curând...

Nu m'am înșelat. Au fost zece prescuri... M'am apucat de utrenie și tresăriam de câteori crâșnicul deschidea ușa altarului și aducea câte-o prescură... Ba, de se întâmplă să se nimerească tocmai atunci vre-o ectonie, o citiam mai cu inimă... Pentru asta ierte-mă iubiiți mei profesori, ei de fapt la mai mult idealism m'au învățat...

După slujbă, am dat o prescură crâșnicului, iar celelalte le-am așezat în traistă și am plecat fericit cu traista la mână, pe drum în sus. Mă gândiam la bucuria preteșei și mă bucuram și eu înainte, de bucuria ei. Traista nu-mi părea grea, măcarcă... ee comoară duceam într'ansa!

Pe la mijlocul drumului am întâlnit doi oameni. Îi văzusem eu de departe, veniau pe drum în jos povestind și gestuind, ba odată și-au dat mâna. Când ajunseră în dreptul meu îmi dădură binețe și se opriră. Mă oprii și eu și pusei traista jos.

— Părinte, — îmi zise unul dintre ei deie-ți Dumnezeu sănătate și pruncilor Diale — fă bine dă-mi o prescură!

E de prisos să vă mai spun cât de uluit am rămas. I-am privit țintă în ochi pe amândoi. Oameni bine făcuți și bine îmbrăcați. Și din ochii lor citiam că n'au ei nici o lipsă de prescură...

— Atunci — mi-am zis — de ce mi-o cere? În glumă ori în batjocură, de sigur!

M'am hotărât să-i refuz cererea, o hotărâre destul de grea, căci n'am fost datat să refuz cererile oamenilor. Când să i-o spun asta însă, mâna a protestat și... după vechiu-i obicei — s'a lăsat în jos către traistă, a desfăcut-o și a scos prescura.

Omul a luat-o cu fața strălucitoare de bucurie, apoi îmi sărutară amândoi mâna

vietii», vă dau și câteva date biografice²⁾. Descendentă a unei vechi familii nobile, originară din Maramurăș³⁾, s'a născut la 16 Februarie 1843. Până la etate de 12 ani i-s'a dat educațiune aleasă în casele părintești, dar deja de pe atunci eră cunoscută în țară pentru multele limbi ce vorbiă, pentru talentul de pianistă etc. La 12 ani, »ficia spătarului Ștefan Dunca«, pleacă cu mamă-sa la Viena, unde timp de doi ani, cei mai distinși profesori îi fac instrucțiune. De la Viena pleacă la Paris pentru completarea studiilor. Aici după terminarea cursurilor secundare private, se înscrie la cursurile înalte dela »Collège de France« și este prima femeie, care obține în Paris, certificate pentru urmarea studiilor de filosofie, istorie și morală, de economie politică, de dreptul ginților, de literatura franceză, de fizică experimentală etc. Este și prima română, care trece examenele superioare de institutoare la Sorbonna și obține brevetul de capacitate. Ascultă cursul de pedagogie a celebrei pedagoge franceze dra Sauvau obținând nota: »vocațiune pedagogică extraordinară«. După studiarea

¹⁾ Epoca dela 22 Iunie 1900. »Amintirea de actualitate« de I. Ionescu din Iași.

²⁾ »Dovedit este prin documente autentice, vezi »Documentele istoriei Maramurășene« de Ion Mihályi de Apșa, premiate de Academia Română din București, și »Turul« publicat în 1893, volumul I pag. 71, de Georgiu Petrovay istoriograf maghiar de origine română, cumcă Duncanii nobili donatari din secolul al XIII-lea descind din linie bărbătească directă din Joga Vodă din Maramurăș, ce a avut trei fii: Andrei, Georgiu, iar cel mai mic Bogdan, adevăratul Bogdan Dragoș întemeietorul principatului Moldova. Din Georgiu derivă familia Man de Sajó, iar din Andrei toți acei Dunca de Sajó, ce se află încă în Maramurăș, Transilvania, Galiția și Maramurăș. (Nota articolului »Despre începutul relațiunilor diplomatice dintre România și Statele-Unite Americane de C. D. S., publicat în »Universul« dela 16 Decembrie 1904).

organizațiunii învățământului de fete din Franța, Germania, Austria, Italia, Elveția și Anglia scrie opul pedagogic »Mémoir sur l'organisation de l'enseignement de filles en Roumaine«, care obține aprobarea și laudele societății: »Pour l'instruction du peuple en France« și este tipărită pe spesele societății »spre a răspândi ideile binefăcătoare ce conține«. Studiază sub auspiciile împărătesei Eugenia în biblioteca privată a Maj. Sale: »etichetele curților«, din care studiu își face o specialitate.

Tot din Paris datează începutul activității sale literare, colaborând dela etatea de 16 ani, la celea mai multe ziare din Paris, precum: »La Presse«, »La Patrie«, »Le Constitutionnel«, »Le Temps« ș. a. — În mai puțin de doi ani apar scrierile sale în limba franceză: »Le Frère Blanc«, »Estella«, »L'ombre de Stan«, »Scènes de la Romanie«, »Stanca«, »Elena« și alte nuvele și romane, cari fac tinerei române un nume literar atât de însemnat încât la etate de 18 ani este primită ca, Membre de la »Société de gens de Lettres«. Aproape de toate societățile franceze literare științifice și artistice o primesc cu fală în sinul lor, iar »Société des sciences, arts, et belles-lettres de Paris« îi acordă primul său premiu pentru »lucrări literare: medalia de aur. Pe la anii 1860—62 i-se publică portretul în »Album des célébrités contemporaines« (Pantheon Parisien), însoțit de o biografie scrisă de Elie Berthet, care încheie spunând, că este »o femeie remarcabilă, plină de știință talente și patriotism«.

Gvernul român de pe acel timp, însuflețit de succesele tinerei române, neavând »Bene merenti«, ca s'o răsplătească îi dă o recompensă în bani pentru »serviciile sale«, și o invită să se întoarcă în țară, unde poate fi de folos. Astfel urmează prezentarea proiectului pentru »Organizarea învățământului de fete« etc. De la

data aceasta continuă să lucreze în țară pentru înaintarea instrucțiunii. Redactează și foaia pedagogică »Amicul familiei« apărând cu zel și succes chestiile culturale.

După înființarea »Ateneului Român«, la a cărui temelii a lucrat și dra de Dunca, alătura de distinși bărbați ai neamului, — urcă ilustra catedră și de acolo vorbește despre chestiuni feminine. Deșteaptă femeia română, o chiamă la lucru, la studii înalte spre a se putea ridica la înălțimea chemării sale de soție și mamă¹⁾. A mai ținut conferențe și în alte orașe din România, apoi în Bucovina și Transilvania, făcându-se cunoscută în toate ținuturile locuite de români. A scris și piesa »Martira inimii« jucată cu mare succes pe toate scenele din țară.

Ca profesoară de pedagogie la școala centrală de fete din București este neîntrecută, iar elevele o divinizează și păzesc toată vieța cu sfințenie înaltei și moralele învățături.

(Va urma).

¹⁾ D. ex. prin conferența »Femeia în familie ș. a.

Silvia I. Popp n. Negruțiu.

Monarhia a făcut ententei nou ofert de pace.

Primește cele 14 puncte formulate de Wilson.

Se anunță oficios din Viena, că ministrul de externe austro-ungar a făcut nou ofert de armistițiu și pace. Ofertul e adresat prezidentului statelor unite Wilson și făcut în numele tuturor aliaților puterilor centrale. Baronul Burián declară, că primește ca bază pentru armistițiu și începerea tratativelor de pace cele 14 puncte formulate de Wilson precum și cele 4 puncte adresate congresului din Washington cu datul de 12 Ian. 1918. Pe baza acestora cere încheierea armistițiului și începerea tratativelor de pace.

Dintre cele 14 puncte formulate de Wilson: 1 se referențe la sistarea diplomației secrete. 2. Libertatea navigațiunii. 3. Raporturile comerciale egali între toate popoarele. 4. Reducerea înarmărilor. 5. Regularea chestiei coloniilor. 6. Evacuarea teritoriilor rusești. 7. Evacuarea și restaurarea Belgiei. 8. Evacuarea și restaurarea teritoriilor ocupate din Franța. Cedarea Alsația-Lorenei. 9. Rectificarea granițelor. 9. Rectificarea granițelor italiene, după principiul de naționalitate. 10. Popoarelor din Austria și Ungaria, a căror loc între națiuni voim să-l apărăm și asigurăm, este a-se face posibil la prima ocazie desvoltarea lor autonomă. 11. Evacuarea României, Sârbiei și Muntenegrului și restaurarea părților ocupate. Sârbiei este a-se dă drum la mare. Raporturile teritoriale ale popoarelor din Balcan se vor statori pe baza principiului de naționalitate în cadrele marcate de istorie. 12. Recunoașterea suveranității turcești asupra teritoriilor locuite de turci, celealalte popoare din Turcia vor primi autonomie. Libertatea navigațiunii pe Dardanele. 13. Inaugurarea statului polon asupra tuturor

și — se duseră mai departe. Eu mi-am urmat drumul, trist, periseră urmele bucuriei de pe fața mea.

II.

De-atunci, cum am spus — au trecut șapte ani. Estimp, iarăși pe la Sângeorgiu, auzim că cutare om dintr'un sat vecin are doue mierțe de săcară de vânzare. M'am dus îndată la el, cum să nu mă duc?... să fi fost măcar și la capătul lumii...

Acolo am întâlnit oameni cunoscuți. Femeia omului meu venise la mine foarte des, eu prescuri pentru bărbat. Bărbatul venise de-o lună acasă, din prinsoare rusească... Am făcut cu el târgul și mi-a lăsat bucatele destul de ieftin... nu știam de ce?

Am știut-o asta peste o săptămână. Atunci a venit el însuși la mine, cu desagi în spate, încărcăți. A adus patru perechi de prescuri mari, frumoase, ca să i-le slujesc drept mulțămintă, pentrucă l-a adus Dumnezeu acasă. I-le-am slujit — vă puteți închipui cu ce inimă... Iar când mi-a plătit, nu m'am putut răbdă să nu-i zic:

— La ce-ai adus Dta patru perechi de prescuri? Ar fi fost destulă și una...

El atunci își șterse ochii cu mâneca sumanului și îmi răspunse emoționat:

— Nici n'am adus destule, părinte. Prescurile aceste n'au fost numai pentru slujbă, oi au fost un împrumut...

— Împrumut?

— Da, împrumut! Îți aduci aminte de acum șapte ani, când mi-ai dat o prescură în drumul țării? Păcatele mele! Crezi Dta că eu am avut lipsă de prescură? Nici vorbă! Dar te-am văzut de departe și ortacul meu cât ce te-a văzut a zis: »Iată popa dela Săcătura merge acasă cu prescurile. Dar știu că mea nu ne-ar da o prescură, nici să ne vadă lași de foame.« — Eu i-am răspuns: »puu rămășag cu tine că ne va da!« — Și am pus rămășag pe o mieluceană și... am câștigat-o... Să vezi ce oi s'au prăsit de-atunci dela ea...

— Știi bade... i-am zis eu acum — că atunci era gata să pierzi rămășagul?

— Și nu l-am pierdut, — replică el. Așa a vrut Dumnezeu!

III.

O, munților, eu o să Vă părăsesc acua. Peste cinci săptămâni voiu fi pe alte țărâ-muri, colo la țară, unde se scaldă ochii în lanurile de grâu și în mările de porumb. N'o să mai fiu sărac și n'o să mai tresar la fiecare prescură. Voiu vinde și eu bucate, dar nu așa scump cum mi-au vândut mie alții... N'o să mai scriu »povestiri« — ci — chitanțe. Voiu da atunci prescuri oricui mi-ar cere, fără șovăire și fără să aștept întoarcerea »împrumutului«. Și totuși cine știe... n'o să se topească inima mea după voi?...

Septimiu Popa.

teritoriilor locuite de ei. Polonia să primească port la mare. 14. Inaugurarea alianței dintre toate popoarele.

Alle patru puncte ale lui Wilson:

1. Pacea definitivă trebuie să fie traianică și este a-se clădi pe dreptate. 2. Popoare și teritorii nu pot fi transmise din suveranitatea unui stat în suveranitatea altuia, ca și când ar fi vorba de lucruri sau pietri, dar 3. acele chestii teritoriale, cari au fost ridicate la suprafață de războiu, trebuie deslegate pe baza interesului și în favorul populației respective și nu ca o parte a înțeleșului sau compromisului dintre părțile emulante. 4. Fiecare pretensiune națională este a-se satisfacă în mod atât de larg, cum numai posibil e, fără ca prin aceasta să fie primite noi elemente ori să se perpetueze elementele vechi de ceartă și discordie, cari ar periclita pacea Europei și prin aceasta a lumii întregi.

Abdicarea țarului bulgar. Pe urma evenimentelor petrecute în Bulgaria țarul Ferdinand a abdicat de tron, iar ca urmaș a fost proclamat fiul său Boris, care sub numele de Boris III a urcat tronul Bulgariei. Abdicarea țarului Ferdinand a fost luată la cunoștință de către sobranja fără discuție. Noul țar a dat numai decât o proclamație către populație, căreia îi anunță armistițiul și pacea încheiată cu atanta.

Guvernul rusesc a anulat pacea dela Brest-Litovsk. Comisarul externelor al guvernului sovietelor a anunțat guvernul turcesc, că Rusia nu recunoaște pacea dela Brest-Litovsk.

Audiența conților Tisza, Andrássy și Apponyi. Din Viena se anunță, că conții Tisza, Andrássy și Apponyi au fost chemați la audiență particulară. Toți trei au plecat la Viena.

Socialiștii austriaci recunosc dreptul de suidispunere a popoarelor slave. Din Viena se anunță, că clubul partidului social-democrat german a adus următoarea hotărâre: Deputați socialiști germani recunosc dreptul de suidispunere pentru popoarele slave, precum și pentru toate celealte ale Austriei. Acelaș drept îl pretinde și pe sama germanilor din Austria. Recunoaște drepturile națiunilor slave, de a formă state naționale proprii. Respinge fără rezerve și pentru totdeauna submisia germanilor în statele acelea naționali și pretinde, ca fiecare teritor german din Austria să se unească într'un stat german austriac, care să fie regulat către Austria și Germania după trebuințele sale. Suntem gata să pertractăm pe această bază cu reprezentanții boemilor și a slavilor de sud privitor la transformarea Austriei în asociația formațiunilor naționale libere.

Mari tulburări în Reichsrathul din Viena. Deschiderea Reichsrathului din Viena a dat prilej la mari tulburări provocate din partea cehilor și a slavilor de sud. Cu această ocazie s'a demonstrat vehement pe lângă solidaritatea slavă din partea deputaților jugoslavi și Poloni.

Sub vorbirea deputatului ceh Stanek s'au provocat scene turbulente, cari au degenerat aproape în bătăi. Stanek a spus, că războiul mondial va nimici pe aceia, cari sunt vrednici. A preamărit legiunile ceho-slovac, cari luptă pentru idealul omenimii. Deputații nemți au protestat energic timbrând pe Stanek de trădător. La ce mai mulți deputați cehi au aruncat cu cărți și rechizite de scris asupra Germanilor. Stanek continuându-și vorbirea, a făcut aspră critică stărilor din Ungaria și a spus, că anectarea teritorul slovac din Ungaria este un punct cardinal în programul viitorului stat slovacesc.

Deputatul jugoslav Korosec a relevat misiunea contelui Tisza în Boemia și Dalmația. Cere explicări, că Tisza în ce calitate a călătorit în provinciile aceștea. Spune, că Tisza a primit deputația politicianilor sârbi în mod brusc. Nici nu i-a invitat să șadă, iar despre memorandumul lor a spus că e o stupiditate.

— Posibil, că ne vom pustii a spus afirmative Tisza, dar înainte de ce ne vom prăpădi atâta putere mai avem ca pe voi să vă sdrobim.

Primministrul Huszarek răspunzând la toate a protestat împotriva tonului folosit de slavi și mai ales împotriva atacurilor îndreptate împotriva statului și națiunii maghiare.

Bulgaria a întrerupt relațiile cu Puterile centrale. Pe urma armistițiului încheiat de Bulgaria cu antanta, care armistițiul a fost primit și de Sobranja din Sofia, orice raport între Bulgaria și puterile centrale a încetat. Colonia austro-maghiară din Sofia a părăsit deja capitala Bulgariei și cu tren special a plecat spre Lom-Palanka. De aci se vor rentoarce acasă sub scutul unui monitor dunărean.

Din Albania ne-am retras. Cartierul general anunță cu datul de 3 Oct.: În Albania sub presiunea evenimentelor petrecute pe frontul bulgar ne-am retras oștirile. În urma acestora Berat a căzut fără de luptă în mâinile dușmanului.

Englezii au ocupat Damascul. »Agenția Reuter« anunță că Damascul a căzut.

Informațiuni.

Logodnă. Dl. Gavrila Pop, teolog absolvent, de prezent angajat la societatea »Pungarul« din Blaj, s'a logodit cu drăgălașa dozoara Felicia Lucia Gora, fiica preotului nostru din Fărăgău. — Felicitările noastre!

Concurs. La subsemnata direcțiune sunt a-se înaintă, până la 15 Octombrie 1918. cereri pentru ajutor lunar de 30 cor. — din fondul Mesei studenților »Dr. Aurel Mureșianu«

La cereri sunt a-se alătură următoarele documente: 1. Indice. 2. Atestat despre starea averii petentului și părinților. 3. Declarațiune, dacă petentul are și cât stipendiu? și dela care fundatiune? 4. Declarațiune, că în care rang servește petentul la miliție?

Direcțiunea »Economul« Cluj.

Pentru fondul cultural. În parohia Șărmașu-mare s'a colectat pentru fondul cultural frumoasa sumă de 702 cor. Lăsăm să urmeze numele dăruitorilor: Grigore Băndian 100 cor. Todor Soaciu 60 cor. Lica Soaciu, Susana Vărzaru câte 50 cor. Ioan Chertes 40 cor. Artimon Chlutiu 30 cor. Miron Ploșcă, Filip Roșca, Vasile German, Grigore Belean, Zachei Chilutiu câte 20 cor. Maria Chertes 15 cor. Grigore Buzan, Const. Rusa, Grigore Hutpe, Vasile Suciu, Alex. Rusu, Ziche Ciorean, Andrei Leményi, Dum. Roșca, Todor Camărașan, Iosif Dâmbean, George Haneș, Ana Bărăian, Susana German, Ana Vulpe, Maria Carășel, Grigore Baciu, Vasilica German câte 10 cor. Maxim Chilutiu 20 cor. Maria Gabor 8 cor. Teofil Oltean, Todor Salegian, Nechita Sabău câte 5 cor. Iacob Mureșan, Gregoriu Suciagi, Gregoriu Ciorean, Rozalia Chertes, Ilie Baciu câte 4 cor. Alex. Jancso Mihail Oltean câte 3 cor. Vasile Burnian, Petre Lengel, George Șugan, Demian Ploșca, Francisc Leményi, Ioan Hanfaș câte 2 cor. Ioan Salegian, Grigore Suciagi, Alexandru Oltean, Tănase Cucutean, Vasile Burnian și Ioan Boariu câte 1 cor.

Șărmașu-mare, 18 Sept. 1918.

Constantin Rusu
preot gr-cat.

Mulțămită.

Taturor pretinilor și conosuților, cari din prilejul trist al pierderii ne-asteptate a iubitelui meu sor. *Daniela Muntean*, noter penz. și a prealubitului meu fiu *Dr. Romeo Muntean*, avocat, stegar în rez. — au binevoit a-mi adresă cuvinte de mângâiere în imenza dureroe m'a ajuns, le exprim pe aceasta cale sinceră mulțămită

Ocenele-Murășului, la 28 Sept. 1918.

Veturia Muntean n. Rosor.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suctu.

Caut o econoamă

inteligentă, espartă în conducerea economiei de casă la sate. Pentru orientare amintesc, cumcă sum preot văduv cu trei nepoți de frate: de 7, 9 și 13 ani. Reflectantele să se adreseze subșcrișului.

Craifalăul-de-câmpie (Mezőkirályfalva) u. p. Mezőörményes, la 2 Oct. 1918.

Emil Căliman
preot.